

УДК 338.48(075.8)

Сафроненко І.Ю.

студент гр. МТЕ-132м

Національний університет «Запорізька політехніка»

м. Запоріжжя, Україна

наук. кер. – д.е.н., професор Шелеметьєва Т.В.

ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Розвиток економіки більшості країн світу позиціонують зі сферою послуг, у якій важливе місце належить туризму. Серед класичного туризму виокремлюють нові, найрізноманітніші альтернативні види, які дозволять підвищувати дохідність туристичних послуг та, відповідно, виходити на нові ринки. Одним з таких форм туризму, який акумулює значний соціально-економічний потенціал країн, є медичний. Сьогодні у світі 30–50 млн. осіб подорожують, щоб отримати медичні послуги за межами своєї країни [1].

Європейські країни світу по-різному оцінюють важливість медичного туризму. Так, наприклад, Польща має Інститут досліджень і розвитку медичного туризму з офісом у Гданську. Загальна кількість медичних туристів у 2016 р. становила 155 тис., у 2017 р. – 172 тис., у 2020 р. – 378 тис., у 2021 р. – 422,9 тис. (в порівнянні з 2016 р. ріст – 176%). Таке зростання поляки пояснюють декількома факторами:

- промоцією Польщі як медичного напрямку на міжнародному ринку;
- покращенням диджитал-інструментів, які полегшують іноземцям доступ до спеціалістів та інформації;
- високою якістю послуг, зокрема стоматологічних та хірургічних, і

відносно низькою ціною на них;

– потраплянням Польщі до списку Medical Tourism Index – 29 місце (для порівняння Угорщина посідає 23 місце, Франція – 11, Німеччина – 12 [2].

Медичний туризм – це діяльність, пов'язана з організацією медичного обслуговування пацієнтів далеко від постійного місця проживання. Якщо пацієнти подорожують для отримання медичних послуг в середині країни, то це називається внутрішній медичний туризм, а якщо за кордон – то міжнародний медичний туризм [3, с. 16].

Крім загальнотуристичних послуг, діяльність у сфері медичного туризму стосується надання таких послуг, як [4]:

- медичні послуги: медичне обстеження, лікування, включаючи трансплантацію, подальша реабілітація;
- лікувально-оздоровчі послуги шляхом медичного втручання (реабілітації), у тому числі в санаторно-курортних закладах;
- медичні послуги, не пов'язані з оздоровленням пацієнта, у тому числі косметичні послуги, що потребують медичного втручання.

За період воєнного стану в Україні, медичний туризм зазнав низку викликів, що безпосередньо вплинули на різні аспекти його функціонування.

Деякі з них можна віднести до загальних, які співвідносяться з туристичною галуззю у цілому, але також існує низка характерних, що мали більший вплив саме на медичний туризм:

- скасування авіарейсів на території України;
- погіршення психоемоційного стану населення;
- зниження платоспроможності населення;
- суттєве зменшення притоку іноземних туристів;
- втрата інфраструктурних об'єктів та матеріально-технічних засобів;
- перепрофілювання санаторіїв, пансіонатів на реабілітаційні центри що приймають постраждалих від війни.

Наразі, можна констатувати, що медичний туризм відроджується на заході нашої країни, через збільшення сталої кількості населення у цих регіонах і

відносно більшої безпечності при запроваджуванні відновлювальних заходів, через відкриття нових осередків надання медичних послуг і введення нових програм та маршрутів у вже існуючих закладах.

Практичний досвід нашої країни засвідчує, що в умовах воєнного стану значно збільшився попит у закладах реабілітаційного, ерготерапевтичного, лікувально-туристичного, санаторно-курортного спрямування, тобто у тих установах що можуть надавати послуги медичного, психологічного, реабілітаційного, відновлювального характеру, наприклад, бійцям, що зазнали поранення, постраждалим внаслідок бойових дій та внутрішньо переміщеним особам, що вказує на часткове пожвавлення розвитку медичного туризму в Україні.

Зауважимо, що сьогодні однією з особливостей медичного туризму в Україні є необхідність здійснення, в окремих випадках, такої діяльності без отримання прибутку.

Держава також робить кроки на підтримку медичного туризму. Відзначимо, що для відновлення притоку іноземних туристів, Офіс Президента готує до Міністерства закордонних справ перелік країн, громадянам яких, Україна дозволить в'їзд з метою медичного туризму без необхідності оформлення віз [5]. Нещодавно в Києві відбувся міжнародний конгрес медичного та оздоровчого туризму, організований Управлінням туризму та промоцій Київської міської державної адміністрації та Українською асоціацією медичного туризму. Тематика Конгресу відповідала актуальним викликам воєнного часу та новим підходам із відновлення та відбудови медичної системи, серед яких: участь у грантових програмах, залучення міжнародних партнерів до відновлення медичної галузі України, інвестиційні проєкти для будівництва сучасних медичних, реабілітаційних та оздоровчих центрів.

У заході разом зі спікерами та експертами медичної й туристичної сфер взяли участь практикуючі лікарі, реабілітологи, менеджери галузі охорони здоров'я, а також представники благодійних організацій, туристичних операторів і профільних асоціацій [6].

Під час проведення таких заходів фахівці діляться досвідом, формують список міжнародних заходів, які їм варто відвідати, знаходять однодумців і партнерів щодо формування стратегії просування України як медичного туристичного напрямку.

Отже, зазначимо, що Україна має високий потенціалом медичних, оздоровчих і рекреаційних ресурсів та може внести вагомий вклад у поповненні бюджету країни за рахунок розвитку медичного туризму, який генерує значний мультиплікативний ефект для економіки країни.

Література:

1. Перспективи медичного туризму в Україні. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/04/5/698756/> (Дата зверення: 12.10.2023).
2. Рейтинг Medical Tourism. https://assets.website-files.com/5d8aac42c851d2d6528d50d4/5f0df13e57906e9f895e3767_2020-2021%20Medical%20Tourism%20Index%20Overall%20Ranking.pdf (Дата зверення: 12.10.2023).
3. Поворознюк М. Міжнародний медичний туризм у формуванні глобального сегменту медичних послуг. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2017. № 2–3 (63–64). С. 16–24.
4. Пашков В. М., Гнедик Є. С. Правове регулювання медичного туризму в умовах війни в Україні: монографія. Харків : Право, 2022. 188 с.
5. Президент України пропонує скасувати візи для низки країн з метою стимулювання медичного туризму. URL: <https://old.loda.gov.ua/news?id=46513> (Дата зверення: 12.10.2023).
6. У столиці відбувся Київський міжнародний конгрес медичного та оздоровчого туризму. URL: https://kyivcity.gov.ua/news/u_stolitsi_vidbuvsya_kivskiy_mizhnarodniy_kongres_medichnogo_ta_ozdorovchogo_turizmu_foto/ (Дата зверення: 12.10.2023).